Stadskerk Nijmegen (OCP), 2 april 2021, Goede Vrijdag
Voorganger: Jan van Hooydonk, lekendominicaan, Nijmegen

Deze viering is te zien/beluisteren op:
https://www.stadskerknijmegen.nl/vieringen-terugkijken/

LITURGIE

[stilte]

[openingsgebed:]
Zusters en broeders,

hier aanwezig of thuis,
laat ons bidden:

Zie ons vandaag bijeen, God,
om in grote eerbied stil te staan
bij het lijden en sterven van hem
die onze kwalen heeft gedragen
en onze pijnen heeft doorstaan,
die de beker heeft gedronken
tot op de bodem:
Jezus, de Mensenzoon.
uw dienstknecht, gestorven als een slaaf.

In de nacht van de angst
heeft hij tot U gebeden,
en aan het kruis heeft hij
in uiterste verlatenheid tot U geroepen:
'God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?'
Maar Gij hebt hem gehoord
en bent met hem geweest in de nood.

Kom dan ook ons in onze zwakheid te hulp,
opdat ook wij bij alles wat ons overkomt
vasthouden aan U,
die niet een God van doden bent,
maar een God van levenden,
dit uur en tot in eeuwigheid.

[NLB Psalm 22a:'God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten']

Lezing uit het heilig Evangelie van Johannes:
Het lijden en sterven van onze Heer Jezus Christus.

I
Jezus werd van de hogepriester Kajafas naar het pretorium gebracht.
(…)
Pilatus kwam naar buiten en vroeg:
‘Waarvan beschuldigt u deze man?’
Ze antwoordden:
‘Als hij geen misdadiger was, zouden we hem niet aan u uitgeleverd hebben.’
Pilatus zei:
‘Neem hem dan mee, en veroordeel hem volgens uw eigen wet.’
Maar die-uit-Juda wierpen tegen:
‘Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.’
Zo ging de uitspraak van Jezus in vervulling waarin hij aanduidde welke dood hij sterven zou.
Nu ging Pilatus het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg hem:
‘Bent u de koning van de Joden?’
(…)
Jezus antwoordde:
‘Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat ik aan de Judeeërs werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.’
Pilatus zei:
‘U bent dus koning?’
‘Ú zegt dat ik koning ben. Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat ik zeg.’
Hierop zei Pilatus:
‘Maar wat is waarheid?’
Na deze woorden ging hij weer naar de Judeeërs buiten. Hij zei:
‘Ik heb geen schuld in hem gevonden. Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?’
Toen begon iedereen te schreeuwen:
‘Hem niet, maar Barabbas!’
Barabbas was een misdadiger.
Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten die op zijn hoofd en deden hem een purperen mantel aan. Ze liepen naar hem toe en zeiden:
‘Wees gegroet, koning van de Joden!’
En ze sloegen hem in het gezicht.

[NLB NLB Psalm 22a (refrein): ‘God mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten’]

II
Pilatus liep weer naar buiten en zei:
‘Ik zal hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.’
Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan.
‘Ziehier, de mens,’ zei Pilatus.
Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars hem zagen begonnen ze te schreeuwen:
‘Kruisig hem, kruisig hem!’
Toen zei Pilatus:
‘Neem hem dan maar mee en kruisig hem zelf, want ik zie niet waaraan hij schuldig is.’
(…)
Pilatus wilde hem vrijlaten. Maar die-uit-Juda riepen:
‘Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.’
Pilatus hoorde dat, liet Jezus naar buiten brengen en nam plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. Het was rond het zesde uur op de voorbereidingsdag van Pesach.
Pilatus zei tegen de Judeeërs:
‘Hier is hij, uw koning.’
Meteen schreeuwden ze:
‘Weg met hem, weg met hem, aan het kruis met hem!’
Pilatus vroeg:
‘Moet ik uw koning kruisigen?’
Maar de hogepriesters antwoordden:
‘Wij hebben geen andere koning dan de keizer!’
Toen droeg Pilatus hem aan hen over om hem te laten kruisigen.
Zij voerden Jezus weg; hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota. Daar kruisigden ze hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden.
(…)
Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala.
Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder:
‘Vrouw, zie uw zoon!’
en daarna tegen de leerling:
‘Zie: je moeder!’
Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

[NLB Psalm 22a (refrein)]

III
Toen wist Jezus dat alles was volbracht,
en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei hij:
‘Ik heb dorst.’
Er stond daar een vat zure wijn; ze staken er een majoraantak met een spons in en brachten die naar zijn mond. Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij:
‘Het is volbracht.’
Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

IV
Na deze gebeurtenissen vroeg Josef uit Arimatea – die uit vrees voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen.
Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee.
Nikodemus, die destijds ’s nachts naar Jezus toegegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litra.
Ze wikkelden Jezus’ lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis.
Dicht bij de plaats waar Jezus gekruisigd was, lag een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was.
Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

[orgelspel]

[voorbeden:]

Zusters en broeders,
In dit uur aanschouwen wij het kruis,
waaraan onze Redder heeft gehangen.

Laten wij nu in vrede bidden:

Gedenk, o God, allen die slachtoffer zijn
van het geweld dat mensen elkaar aandoen,
allen die vermoord worden,
allen die verkracht worden,
kinderen gescheiden van hun ouders,
ouders beroofd van hun kinderen,
vluchtelingen zonder land,
wanhopige mensen die omkomen op zee,
mensen voor wie geen opvang is:
dat zij niet vergeten worden

maar hulp en toevlucht vinden.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over hen.

[uit GvL 499: Hagios o Theos, Sanctus Deus,
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over ons]

Wees hen nabij, o God,
die hun leven wijden
aan gerechtigheid en vrede,
al schijnt de wereld om hen heen
niet te veranderen
en loopt hun eigen leven gevaar:
dat zij de moed niet verliezen.
en blijven doen wat
gedaan moet worden.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over hen.

[Hagios o Theos…]

Wees, God, met Moeder Aarde,
ons gemeenschappelijke huis,
door u zo prachtig gemaakt,
maar zozeer uitgeput en geschonden
door ons mensen, door winstbejag
en onachtzaamheid:
vervul de schepping met uw kracht,
herstel uw aarde in luister,
koester al wat leeft en ons leven geeft.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over uw schepping.

[Hagios o Theos…]

Gedenk, o God, alle kinderen van Abraham,
joden, christenen en moslims,
schenk vrede aan allen
die leven in het land
waar Jezus heeft geleefd en is gestorven:

moge de verzoening
waarvoor hij zijn leven gegeven heeft,
ook hen bereiken
en een nieuwe toekomst bieden,
zegen allen die zich in dit land voor vrede inzetten.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over de kinderen van Abraham.

[Hagios o Theos…]

Beziel, God, ook onze stad en ons land
met uw geest van compassie en verzoening,
laat verschillen en tegenstellingen
niet verharden tot vijandschap,
bevrijd ons van leugentaal,
van de taal van vernedering, discriminatie en verachting,
geef onze bestuurders wijze woorden in de mond,
verwarm hun hart, verlicht hun verstand.
Geef dat wij als burgers van deze stad en van dit land
ons toewijden aan het goede leven voor allen.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over onze samenleving.

[Hagios o Theos…]

Wees de ziel van uw kerk op aarde, God,
dat zij naar mensen kijkt
door de ogen van uw ontferming,
dat zij het licht dat in velen aarzelend flakkert,
niet uitblaast maar aanwakkert,
dat zij uw kracht weet te onderkennen
in wat zwak schijnt en onbeduidend,
dat zij zich laat bezielen
door de geest van uw zoon,
dat zij daarom de eenheid zoekt
en in alles de liefde.
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over uw kerk.

[Hagios o Theos…]

Wees, o God, een tochtgenoot voor allen
die in leegte en gemis
hun weg zoeken door het leven:
wees een troost voor wie rouwen
of een groot verlies geleden hebben,
wees sterkte voor alle zieken en wanhopigen,
wees met onze lieve doden
en met allen wier namen wij nu in stilte noemen:
…
Heilige onsterfelijke God,
ontferm U over levenden en doden.

[Hagios o Theos…]

Bidden wij nu samen het gebed
dat Jezus ons geleerd heeft:

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid. Amen.

[NLB 590, ‘Nu valt de nacht’]

[slotgebed:}

In uw handen, Heer,
bevelen wij ons leven.
In uw hoede
bevelen wij elkaar aan.

Zusters en broeders,
laten wij waken en bidden
dat Gods liefde
ook ons zal vinden
en bewaren.

Dat wij niet eindigen
in het duister,
maar dat in de nacht
voor ons allen een licht opgaat
en alle dingen
worden goedgemaakt.